

OBSAH

<i>Otakar Nahodil: Život a dílo Lewise Henry Morgana</i>	5
Na okraj prvního českého vydání jeho „Pravěké společnosti“	

Předmluva	37
---------------------	----

Část první

ROZVOJ INTELIGENCE PROSTŘEDNICTVÍM VYNÁLEZŮ A OBJEVŮ

Kapitola I.

Ethnická období	43
---------------------------	----

Vývoj lidstva od nejnižšího bodu stupnice. - Doklady poskytují vynálezy, objevy a zřízení. - Dva plány správních soustav. - Soustava rodová a společenská, jejímž výsledkem je rodová společnost (societas). - Soustava politická, jejímž výsledkem je stát (civitas). - Prvá založena na osobách a rodové organizaci, druhá na území a majetku. - Prvá je správní soustavou pravěké společnosti, druhá moderní neboli civilisované společnosti. - Jednotnost lidských zkušeností a poznatků. - Ustanovení ethnických období

Kapitola II.

Způsoby obživy	55
--------------------------	----

Svrchovanost lidstva na zemi. - Podmínkou je řízený způsob obživy. - Jedině lidstvo ovládá toto řízení. - Postupné způsoby obživy: I. Přírodní obživa; II. Obživa rybami; III. Obživa moučná; IV. Obživa masem a mlékem; V. Neomezená obživa pomocí poľního hospodářství. - Dlouhé časové intervaly mezi nimi

Kapitola III.

Proporcionálnost lidského pokroku	63
---	----

Retrospektivní pohled na cesty lidského pokroku. - Hlavní přínosy moderní civilizace, antické civilizace, mladšího, středního a staršího období barbarství a divočství. - Nízká úroveň primitivního člověka. - Lidský vývoj probíhal v geometrické řadě. - Relativní délka ethnických období. - Nástup semitských a árijských kmenů

Část druhá

VÝVOJ IDEJE SPRÁVNÍHO ZŘÍZENÍ

Kapitola I.

Organisace společnosti na podkladě pohlaví 77

Australské třídy. - Organisace na podkladě pohlaví. - Starobylý charakter této organisace. - Australské rody. - Osm tříd. - Sňatkový řád. - Odvozování původu v ženské linii. - Podivuhodný manželský systém. - Dvě mužské a dvě ženské třídy v každém rodu. - Novoty ve třídách. - Rod stále ještě rudimentární

Kapitola II.

Irokézský rod 87

Rodová organisace. - Její značné rozšíření. - Definice rodu. - Odvozování původu v ženské linii. - Práva, výsady a povinnosti členů rodu. - Právo volit a sesazovat sachema a náčelníky. - Zákaz sňatku uvnitř rodu. - Společná práva dědit majetek zemřelých členů. - Vzájemné povinnosti pomoci, ochrany a nápravy křivd. - Právo pojmenovávat členy rodu. - Právo adoptovat cizince do rodu. - Společné náboženské obřady. - Společné pohřebiště. - Rada rodu. - Rody pojmenovány podle zvířat. - Počet příslušníků rodu

Kapitola III.

Irokézká fratrie 107

Definice fratrie. - Spřízněné rody spojeny ve vyšší organizaci. - Fratrie u irokézských kmenů. - Její složení. - Její funkce společenská a náboženská. - Příklady. - Podobnost s řeckou fratrií archaické formy. - Fratrie Čoktů, Čikasů, Mohykanů, Thlinkitů. - Její pravděpodobná všeobecnost u kmenů amerických Indiánů

Kapitola IV.

Irokézský kmen 117

Kmen jako organisace. - Jeho složení z rodů mluvících stejným dialektem. - Oddělený život na určitých územích vedl k jazykové divergenci a segmentaci. - Kmen je výsledkem přirozeného vývoje. - Příklady. - Znaky kmene. - Teritorium a jméno. - Samostatný dialekt. - Právo ustanovovat a sesazovat sachemy a náčelníky. - Náboženská víra a náboženský kult. - Rada náčelníků. - Hlavní náčelník kmene za některých okolností. - Tři na sebe navazující formy rodové vlády: 1. vláda jedné moci; 2. vláda dvou mocí; 3. vláda tří mocí

Kapitola V.

Irokézká konfederace 131

Konfederace jako přirozeně vzniklý útvar. - Založena na společných rodech a společném jazyku. - Irokézké kmény. - Jejich sídliště ve státě New York. - Utvoření konfederace. - Její struktura a hlavní znaky. - Volba padesáti sachemů. - Hodnost sachema je dědičná v určitých kmenech. - Počet sachemů pro každý kmen stanoven. - Tito sachemové tvořili radu konfederace. - Občanská rada. - Její způsob projednávání záležitostí. - Jednohlasné usnesení nutným požadavkem. - Smuteční rada. - Nastolování sachemů. - Vrchní vojenské velení. - Tato hodnost je zárodkem nejvyššího výkonného orgánu. — Intelektuální schopnosti Irokézů

Kapitola VI.

Rody u jiných kmenů ganowanské čeledi 151

Rozdělení amerických praobyvatel. - Rody v indiánských kmenech; jejich pravidla odvozování původu a řady dědičné. - I. Hodenosaunské kmeny. - II. Dakotské kmeny. - III. Kmeny při zálivu Mexickém. - IV. Paunióvé. - V. Algonkini. - VI. Athabasko-Apačové. - VII. Kmeny severozápadního pobřeží. - Eskymáci jako zvláštní čleď. - VIII. Kmeny Sališů, Šahaptinů a Kutenájů. - IX. Šošoni. - X. Vesničti Indiáni Nového Mexika, Mexika a Střední Ameriky. - XI. Indiánské kmeny Jižní Ameriky. - Pravděpodobná jednotnost organisace rodů v ganowanské větvi

Kapitola VII.

Aztécká konfederace 177

Mylné pojetí aztécké společnosti. - Stupeň jejího pokroku. - Nahujské kmeny. - Jejich sídla v Mexiku. - Založení puebla Mexika roku 1325. - Aztécká konfederace ustavena roku 1426. - Rozsah jejího územního panství. - Pravděpodobný počet obyvatel. - Byli Aztékové organisováni na rody a fratrie? - Rada náčelníků. - Její pravděpodobná funkce. - Úřad, který zastával Montezuma. - Byl to úřad volitelný. - Sesazení Montezumy. - Pravděpodobné funkce tohoto úřadu. - Aztécká zřízení byla v zásadě demokratická. - Vojenská demokracie

Kapitola VIII.

Řecký rod 198

Dřívější stav řeckých kmenů. - Rodová organisace. - Změny v charakteru rodu. - Nezbytnost politického systému. - Utvoření státu. - Grotův popis řeckých rodů, fratrií a kmenů. - Práva, výsady a povinnosti členů rodu. - Podobnost řeckého rodu s rodem irokézským. - Úřad náčelníka rodu. - Byl volený či dědičný? - Rod základem společenského systému. - Starobylost rodové organisace. - Dědění majetku. - Archaický řád a konečný řád. - Vztahy mezi členy rodu. - Rod střediskem společenského a náboženského života

Kapitola IX.

Řecká fratrie, kmen a národ 212

Athénská fratrie. - Jak se utvořila. - Definice Dikaiarchova. - Její převážně náboženské účely. - Fratriarch. - Kmen. - Složen ze tří fratrií. - Fylobasileus. - Národ. - Složen ze čtyř kmenů. - Bulé neboli rada náčelníků. - Agora neboli shromáždění lidu. - Basileus. - Jeho úřad. - Vojenské a kněžské funkce. - Civilní funkce nejsou prokázány. - Vlády herojského věku byly vojenskými demokraciemi. - Aristotelova definice basilea. - Pozdější athénská demokracie. - Je dědičtím rodů. - Měla mocný vliv na rozvoj Athén

Kapitola X.

Ustavení řecké politické společnosti. 226

Úpadek rodů jako základny správy. - Theseovo zákonodárství. - Pokus o dosazení tříd. - Ztroskotání tohoto pokusu. - Zrušení úřadu basilea. - Archontát. - Naukrarie a trittye. - Zákonodárství Solonovo. - Majetkové třídy. - Osoby bez rodové příslušnosti stávají se občany. - Senát. - Ekklesia. - Částečné ustavení politické společnosti. - Athénský démos čili obec. - Její organisace a moc. - Její místní samospráva. - Místní kmen neboli okrsek. - Attická republika. - Athénská demokracie

Kapitola XI.

Římský rod 240

Rodová organizace italských kmenů. - Založení Říma. - Organizace kmenů ve vojenské demokracii. - Římský rod. - Ciceronova definice příslušníka rodu. - Definice Festova. - Definice Varronova. - Odvozování původu v mužské linii. - Sňatky mimo rod. - Práva, výsady a povinnosti členů rodu. - Demokratické zřízení starolatské společnosti. - Počet osob v rodu

Kapitola XII.

Římská kurie, kmen a lid 257

Římská rodová společnost. - Čtyři stupně organizace. - 1. Rod. 2. Kurie, sestávající z desíti rodů. 3. Kmen, složený z desíti kurií. 4. *Populus Romanus*, složený ze tří kmenů. - Číselné proporce. - Jak vznikly. - Soustředění rodů v Římě. - Římský senát. - Jeho funkce. - Shromáždění lidu. - Jeho moc. - Lid svrchovanou mocí. - Úřad vojenského velitele (*rex*). - Jeho pravomoc a funkce. - Římské rodové instituce byly v zásadě demokratické

Kapitola XIII.

Zřízení římské politické společnosti 272

Populus. - Plebejové. - Klienti. - Patriciové. - Rozsah patricijské třídy. - Zákono-dárství Servia Tullia. - Zřízení majetkových tříd. - Zavedení centurií. - Nerovné hlasovací právo. - *Comitia centuriata* nahrazují *comitia curiata*. - Třídy nastupují na místo rodů. - *Census*. - Plebejci se stávají občany. - Zřízení městských obvodů. - Zřízení venkovských obcí. - Vzniká čtvrtý kmen. - Příslušnost kmenová určována na podkladě místním, a nikoliv pokrevním. - Charakter nového politického systému. - Úpadek a zánik rodové organizace. - Dílo, jež tato organizace vykonala

Kapitola XIV.

Změna v odvozování původu z ženské linie na linii mužskou 286

Jak se mohla tato změna uskutečnit. - Podnětem k ní bylo dědění majetku. - Odvozování původu v ženské linii u Lyků. - U Krétanů. - U Etrusků. - Snad i u Athéňanů za doby Kekropovy. - Sto rodin Lokrů. - Důkazy ze sňatků. - Turánský systém pokrevní příbuznosti u řeckých kmenů. - Legenda o Danaovnách

Kapitola XV.

Rody u jiných kmenů lidstva 296

Skotský klan. - Irský sept. - Germánské kmeny. - Stopy jejich dřívějšího systému. - Rody u jihoasijských kmenů. - V severní Asii. - U uralských kmenů. - Sto rodin u Čiňanů. - Hebrejské kmeny. - Byly zřejmě složeny z rodů a fratrií. - Rody u afrických kmenů. - U australských kmenů. - Pododdělení na Fidži a u Réwů. - Velké rozšíření rodové organizace

Část třetí

VÝVOJ IDEJE RODINY

Kapitola I.

Pravěká rodina 315

Pět posloupných forem rodiny. - První: rodina pokrevních příbuzných. - Dala vznik malajskému systému pokrevního příbuzenství a sešvagření. - Druhá forma: *punalua*. - Dala vznik turánskému a ganowanskému systému. - Třetí: monogamní forma. -

Dala vznik árijskému, semitskému a uralskému systému. - Syndyasmická a patriarchální rodina jako formy přechodné. - Žádná z nich nedokázala vytvořit systém pokrevního příbuzenství. - Tyto systémy jsou výsledkem přirozeného vývoje. - Dvě konečné formy. - První: klasifikační; druhá: popisná. - Hlavní zásady těchto systémů. - Trvalost jejich existence

Kapitola II.

Rodina pokrevních příbuzných 328

Pradávná existence této rodiny dokázána malajským systémem pokrevního příbuzenství. - Havajský systém jakožto typický. - Pět stupňů příbuzenských vztahů. - Podrobnosti systému. - Jeho vznik vyložen skupinovým manželstvím bratrů a sester. - Pradávný stav společnosti na Sandwichských ostrovech. - Devět stupňů příbuzenských vztahů u Čiňanů. - Shodují se v zásadě se vztahy Havajců. - Pět stupňů příbuzenských vztahů v ideální republice Platonově. - Tabulka malajského systému pokrevnosti a sešvagření

Kapitola III.

Rodina punaluanská 346

Punaluanská rodina vzešla z rodiny pokrevních příbuzných. - Jak se tento přechod udál. - Havajské manželství typu punalua. - Pravděpodobnost jeho širokého rozšíření na velkých prostorech. - Rody vznikly pravděpodobně z punaluanských skupin. - Turánský systém pokrevního příbuzenství. - Vznikl na podkladě punaluanské rodiny. - Dokazuje, že v době, kdy se utvářel, existovala tato rodina. - Podrobnosti systému. - Vysvětlení jeho příbuzenských stupňů v jejich počátečním stadiu. - Tabulka turánského a ganowanského systému pokrevnosti a sešvagření

Kapitola IV.

Rodina syndyasmická a rodina patriarchální . . . 370

Syndyasmická rodina. - Její složení. - Její charakteristické rysy. - Vliv, jež na ni měla rodová organizace. - Sklon k párování je produktem pozdního vývoje. - Praveká společnost má být zkoumána tam, kde se pro to nacházejí nejlepší příklady. - Patriarchální rodina. - Jejím základním rysem je otcovská moc. - Podřazenost polygamie. - Římská rodina byla podobná. - Otcovská moc byla za předchozích forem rodiny neznáma

Kapitola V.

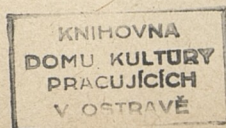
Rodina monogamní 381

Poměrné mládí této rodiny. - Termín „familia“. - Rodina starých Germánů. - Rodina Řeků v době Homérově. - Rodina civilisovaných Řeků. - Ženy drženy v odloučení od ostatního světa. - Závazky monogamie nedodržovány se strany mužů. - Římská rodina. - Podrobení žen. - Árijský systém pokrevního příbuzenství. - Vznikl za monogamie. - Předcházela mu pravděpodobně systém turánský. - Přechod od systému turánského k árijskému. - Římský a arabský systém pokrevního příbuzenství. - Podrobnosti římského systému. - Dnešní monogamní rodina. - Tabulka římského a arabského systému

Kapitola VI.

Sled institucí spjatých s rodinou 405

Uspořádání sledu je zčásti hypotetické. - Vzájemné vztahy mezi těmito institucemi podle pořádku jejich původu. - Důkazy, že vznikly v uvedeném pořádku. - Hypothesa o degeneraci lidstva. - Stáří lidstva

J. F. McLennanovo „Primitivní manželství“

Část čtvrtá VÝVOJ IDEJE VLASTNICTVÍ

Kapitola I.

Tři pravidla dědické posloupnosti 427

Vlastnictví na stupni divoštství. - Pomalý postup pokroku. - První pravidlo dědické posloupnosti. - Pozůstalost rozdělována mezi příslušníky rodu. Vlastnictví na nižším stupni barbarství. - Zárodek druhého pravidla dědické posloupnosti. - Pozůstalost rozdělována mezi agnátní příbuzné. - Zdokonalení charakteru člověka. - Vlastnictví na středním stupni barbarství. - Dědická pravidla tohoto údobí jen nedokonale známa. - Pravděpodobnost agnátního dědění

Kapitola II.

Tři pravidla dědické posloupnosti (Dokončení) . . 437

Vlastnictví na nejvyšším stupni barbarství. - Otroctví. - Pozemková držba u řeckých kmenů. - Kultura tohoto údobí. - Jeho velkolepost. - Třetí pravidlo dědické posloupnosti. - Dědictví přechází výlučně na děti. - Hebrejské kmeny. - Jejich pravidlo dědické posloupnosti. - Dcery Salfadovy. - Majetek zůstává ve fratrii a pravděpodobně v rodu. - Dědický řád Athénanů. - Dědictví přechází výlučně na děti. - Dědictví zůstává v rodu. - Dědičky. - Závěti. - Dědický řád Římanů. - Majetek zůstává v rodu. - Vznik aristokracie. - Přehled vývoje vlastnictví. - Jednota původu lidstva

Dodatky

<i>L. H. Morgan</i> : Tabulka, ukazující hypoteticky nejdůležitější vynálezy a objevy v relativní posloupnosti, v níž se objevovaly, jakož i základní společenská zřízení lidstva v období divoštství a v různých podobdobích barbarství	449
Dopisy J. J. Bachofena <i>L. H. Morganovi</i>	454
Rejstřík vlastních a zeměpisných jmen	463
Rejstřík etnických názvů	475
Rejstřík věcný	486

Přílohy

Poslední strana <i>Morganova</i> rukopisu „Pravěké společnosti“	za str. 16
Indiánská žena, nesoucí vodu	za str. 64